

stubbar uttaneftir

Vandi fyri umfarssjúku

Mexíkanskir tekníkarar hava gjørt sitt ítarsta fyrri at fáa el- og vatnveitingina til býin La Paz aftur í rættlag, eftir eina óða, sum herjaði í býnum herfyri, og sum kravdi 625 mannalív.

Tað er vandi fyri umfarssjúkum, um tað ikki eydnast at fáa el- og vatnveitingarnar aftur í rættlag sum skjótast, verður sagt.

Ríkisdagurin komin saman

Svenski ríkisdagurin helt mánaðagin fyrsta fundin eftir valið, sum fyri fyrstu ferð í 44 ár gav svium ein borgarligan meiriluta.

Kongshjúnini, Carl Gustav og Silvia, vóru hjástødd, tá ríkisdagurin kom samanaftur. Ríkisdagurin afturvaldi sosialdemokratinn, Henry Alland, til formann. Hann fekk eisini atkvøðurnar hjá teimum borgarligu flokkunum.

Á vitjan í IRAN

Franski forsetin, Valéry Giscard d'Estaing, er í hesum døgum á fyra daga almenna vitjan í Iran. Roknað verður við, at franskir forsetin fer at gera ymsar handilsavtalur við shahin av IRAN. Hildið verður, at Valéry Giscard d'Estaing fer at geva Iran tilsoyn um solu av atomkraftverkum til eitt samlað virði av 7,2 milliardir kr.

Diskontohækking

Svenska diskontoint hækkaði í vikuni við tveimum prosentum, úr seks upp í átta prosent. Svenski ríkisbankin boðaði samstundis frá, at hann fer at heita á stjórnina um at áseta eitt lánloft fyri útlán hjá bankanum.

Diskontohækkingin skal skiljast sum ein roynd at fáa avmarkað pengarikidemið í landinum og verja svensku krónuna í teimum óregluligu gjaldoyrisviðurskiptunum í lotuni.

Skiftir navn

Næst størsti flokkurin í Portugal, Fólkademokratisk flokkurin, PPD, skifti um vikuskiftið navn til Sosialdemokratisk flokkurin.

Eyggleiðarar vilja vera við, at navnaskiftið merkir, at flokkurin er farin eitt vet til vinstru í portugisiskum politikk í vónini um, at flokkurin kann gerast stjórnarflokkur saman við sosialistaflokkinum, sum í lotuni er í einari minnilustastjórn.

Indira Ghandi

Leiðarin í indiska sosialistaflokkinum, George Fernandes, og 24 onnur, sum eru skulddsett fyri eina samansvørging ímóti stjórnini, vórðu herfyri ákærð av ákærumyndugleikunum í rættinum í New Delhi.

Øll tey ákærðu vóru í handjornum. George Fernandes segði í rættinum, at allar skuldsætingarnar um samansvørging eru burturvið.

Eiga at fáa ferðapening

Högravendi bretska politikarinn, Enoch Powell, sum er ímóti øllum innflytarum til Bretlands, segði í einari røðu í London herfyri, at Bretland eigur at lata 10.000 kr. til allar asiatar, sum vilja fara av landinum.

Ein talsmaður fyri innflytararnar segði aftaná í einari viðmerking, at asiatar eru ikki nøkur søluvara.

Tosaði í 43 tímar

Ein roynd at seta heimsmet í marathon-telefonsamrøðum í Malaysia varð avbortin av lögnum umstøðum, eftir at tann prátingarsami, Peter Noel Mitchell, hevði tosað í telefon í samfullar 43 tímar.

Tann 18 ára gamli Mitchell hevði ein vinmann í hinum endanum, men mátti í skundi leggja inn á sjúkahús til viðgerðar fyri »mussaskoðið«.

22 innløgð

Tveir nýføðingar eru millum tey 22 fólkin, sum eru innløgð í tí ítalska býnum Manfredonia, sum varð raktur av arsenikdampi fyri góðari viku síðani. Dampurin fór at gera um seg, eftir eina speinging á einari kemiskari verksmiðju.

Ráðharri leggur frá sær

Amerikanski verjumálaráðharrin, Earl Butz, hevur boðað frá, at hann leggur frá sær. Gerald Ford, forseti, hevur góðkent umsókn hansara. Forsetin varð illa í øgn við Earl Butz, eftir at landbúnaðarmálaráðharrin hevði sagt nakað niðursetandi um litta fólkið í USA.

Vaksandi livialdur

Í Bretlandi rokna teir við, at livialdurin seinastu 10 árin er vaksin við einum ári fyri bæði menn og kvinnur, sigur bretska fólkateljingarskrivstovan. Sammett við tíðarskeiðið 1962–64 við 1972–74 skilst, at livialdurin fyri menn er farin upp, úr 68 til nakað yvir 69 í meðal, og fyri kvinnur úr 74 upp í eitt sindur yvir 75.

Heimastýrið borgar ikki fyri fullkomnum samfelag

Grønlandska samfelagið kemur ikki at verða fullkomið, hóast landið fær eina heimastýrisskipan. Í staðin eiga grønlandingar at gera sær greitt, at tað kreyst ein onnur innstilling til tað, sum kemur at henda í landinum, segði formaðurin í heimastýrisnevndini, Isi Foighel, tá hann í vikuni kunngjórði eitt upplegg til orðaskifti um nýggju heimastýrisskipanina

Isi Foighel saman við Jacob Janusen, upplýsingarmedarbeiðara hjá heimastýrisnevndini

Upplaggið, sum fyri nøkrum vikum síðani varð kunngjørt í Grønlandi, av landsráðsformanninum, Lars Chemnitz, verður í næstum sent í hvørt hús í landinum. Í upplegginum verða framlögð hugskot um, hvussu heimastýrið kann skipast. Átlanin er, at grønlandska heimastýrið skal fáa gildi 1. januar 1979.

Fyri heimastýri
Heimastýrisnevndin er fyri

grønlandskum heimastýri — eisini á teimum økjum, har Grønland ikki er sjálfstjórnandi.

Isi Foighel sigur, at grønlandska vinnulivið í lotuni ikki er fort fyri at gerast sjálfstjórnandi. Átlanin er tí, at tann núverandi statsstjórnin skal veita sum blokkstjórnin, soleiðis at grønlandskir myndugleikar, eins og dansk kommunur, sjálvir fáa ábyrgdina av, hvussu peningurin verður útbýttur.

Undirgrundin

Tað er eingin loysn funnin á, hvør skal hava ognarrættin til grønlandsku undirgrundina. Landsráðið er av teirri áskoðan, at grønlandska fólkið einsamalt eigur ríkidemið í havbotninum.

Grønlandski limurin í fólkatingsnevndini, Lars Emil Johansen, fólkatingsmaður, sigur, at hesin spurningurin verður avgerandi fyri heimastýrið. Tað heldur Isi Foighel ikki.

Um kommunumál í Havn

Tað er í dag ikki nóg mikið bara at loysa íbúðarspurningin í Havn. Nei, byggisamtakitin má broytast soleiðis, at fólk fáa loyvi at byggja vanlig seðhus í tveimum hæddum við einum kjallara. Hetta óskilið, at nóg ung búgva í stak vónaligum verilsom, sum eru í ringum standi, kann ikki halda fram. Vit eiga fyrst og fremst at hugsa um fólkin, sum búgva í kjallarum, at hesi fáa fyrsta rættin til verilsir í góðum standi og til eina hampuliga leigu í Havn.

Húsálansgrunnurin, sum verður øktur við nøkrum miljónum krónum, eigur ikki at lata lán til seðhusabyggjarar, sum byggja seðhus frá hálvári miljón upp í eina heila miljón. Fólk eiga at hugsa um, at tað er heilt burturvið at seta seg í eina stóra skuld fyri lán av seðhusum, sum bindur tey í 10–15 ár.

Ferðslan í Havn verður at fyriskipa soleiðis, at hon kemur at ganga eftir ringvegnum, sum verða at gera lídnar, so at øll ferðslan gonguruttan um sjálvnan miðbýin. Fleiri getur eiga eisini at verða umhugsaðar

gjørðar einsættaðar. Regulering av ferðsluni og parkeringsforboð eiga eisini at skipast. Tað er av stórum týdningi, at lögreglan kemur út á goturnar at fáa skil á ferðsluni og parkeringsforboðunum, í staðin fyri at koyra so nógva á innan fyri veggirnar á politistøðini.

Vit eiga at fáa fleiri parkeringspláss nærindis miðbýnum. Og annars skulu vit skipa fyri, at fólk fáa loyvi til at parkera sínar akfør inni hjá sær sjálvum, so tey ikki eru ferðsluni til stóran ampa. Øll vilja vit hava ein friðarligan bý, so øll kunnu njóta ta frisku luftina og hava frisku luftina, so sum blómur og grasgarðar. Vit mugu fáa fleiri grønar bleitir nærindis miðbýnum. Latid okkum tí arbeiða fyri at flyta allar bílstøðir og teir stóru handlarnar út um býin á eitt hóskað stað. Eisini skulu vit hava smávirkinu út úr býnum, umframt bilverkstaðir og samkomuhús. Alt hetta drivur nógva ferðslu á sær.

Vit kunnu heldur ikki finna okkum í, at tann óførsvarliga koyringin, tað veri seg á prutli

ella í bili, sleppur at halda fram.

Og tá hesi nevndu kommunalu mál liggja á teimum ymsku flokkunum, í býráðnum til at skula fremja, so haldi eg, at vit eisini eiga at hugsa um ítróttar- og ungdomsmál. Okkum torvar svimjihöll í Havn. Gundadals-økið eigur at verða nógva meiri útbýgt. Okkum torva samuleiðis eina stór og tíðarhóskandi ungdomshús, har allur ungdomur, úttan religiøsa ella politiska uppfatan, kann koma saman til tjakfundir og fyrilestrar, filmskvöld, kvöldsetur o.s.fr. Eini tilik hús eiga at vera í trimum hæddum og rúma o.u. 1500 fólkum.

Í hesum sambandi kann eisini nevast tørvurin á einum fríttíðarpedagogi, sum skal viðgæra øll ungdomsviðurskipti og -trupuleikar, sum vit dagliga berjast við. Her er Ungmannafelagið Skansastova eitt gott fyridømi.

Tá ið hesi mál øll eru framd fáa vit ein bý, sum vit kunnu vera nøgd við, og sum verður øllum at gagni. H. B. H.

